

محمد عظیمی

ناشر:
طراح: میثم سلطانی
نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۲
شمارگان: ۲۵۰۰ جلد
قیمت: ۶۵۰۰ تومان

سرشناس: عظیمی، محمد، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور: آرمای صوتی گل/ محمد عظیمی.
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری
پرداش هوشمند علّام، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۵۹-۲۰۸-۶
وضعیت فهرست نویسی: آریا
موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۴
رده بندی کنگره: PIR ۸۱۵/۵۹۲۴-۱۳۹۲
رده بندی دیویی: ۸۵۱/۶۲
شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۹۹۶۲۴

ناشر:
تهران، تقاطع استاد مطهری و سهروردی شمالی، بزرگسرای
پلاک ۱۲، تلفن: ۸۸۴۴۷۱۶۳ و ۸۳۸۵۷۰۰۰، نمابر: ۸۳۸۵۷۱۰۰
مرکز خشت:
تهران، میدان انقلاب، کارگر جنوبی، خیابان شهیدای ژاندارمری، پاساژ کوثر، پلاک ۷
انتشارات آرام دل، تلفن: ۶۶۹۷۱۶۹۷

فهرست

۱۳

فصل دوبیت‌ها

۱۳۹

فصل رباعی‌ها

۱۷۱

فصل دوبیتی‌ها

www.ketab

در سخن

بزرگان عرصه علم ادبیات، علما و ادبای قرون ماضیه و حالیه، «مجرّد رعایت کردن وزن را» نشانه استعداد ادبی شخصی دانسته‌اند و آورده‌اند که اگر فردی هم موزون بتواند سخن بگوید، خود راهی به ده و شارسان شعر خواهد داشت این نکته خود می‌تواند مبنایی در بررسی شعر شاعران باشد که براساس شناخت موسیقی بیرونی کلام استوار است.

حال اگر با طبعی روبه‌رو شوی که نه تنها موزون است و از موسیقی بیرونی کلام، مطلع است و سر در می‌آورد که با دیگر موسیقی‌های شعر نیز آشناست، بی‌تردید باید و شاید که ایمان آوری که با استعدادی خاص مواجهی، استعدادی که می‌تواند سلوکی تازه و با طراوت، در شعر را پی بگیرد.

دوست بزرگوaram جناب آقای محمّد عظیمی یکی از این استعدادهای عزیز در عالم شعر و شاعری است. آثار حاصل طبع او در قالب رباعی و دوبیتی و دوبیت‌ها در این مجموعه پیش روی ما و شماس.

آثاری که طراوت و تازگی طبع او را بیان‌گر و نمایان‌گر است این آثار می‌تواند نسخه نهایی آثار نباشد و باز هم صیقلی و صیقلی‌تر شود که در نهایت خواهد شد، این قدر هست که حاکی حساسیت طبع او در شناخت

قالب‌هاست. رباعی چنان‌چه می‌دانیم و می‌دانید، قالبی‌ست که با همه کوتاهی بسی بلند و بالا و برومند است. استاد قهرمان می‌فرمودند: یک رباعی موفق و سالم هیچ کمی از یک غزل و قصیده درست، ندارد. شناخت طبع محمد عظیمی از قالب رباعی مثال‌زدنی است. این طبع، به‌خوبی دریافته که: از رباعی مصرع آخر زند ناخن به دل و هم از این روست که رباعی رباعی‌ست. به این مصرع پایانی نگاه کنید:

کردیم کلاه خویشان را قاضی
دیدیم که عیب از مسلمانی ماست
و این مصرع پایانی:

از بس سحرمان گرم فلانی‌ها شد
انگار نه انکار که غائب هستی
از ویژگی‌های طبع محمد عظیمی بهره‌گیری از زبان محاوره در آثار خویش است. نمونه را، کلاه قاضی کردن، و به‌روز شدن که از عالم رایانه به زبان محاوره راه یافته است:

تا آن‌که عقب نمانم از سرعت عشق
مهر تو "به روز" می‌شود روز به روز
و بگو مگو در مصراع:

من بر سر روز وعده خود با تو
با سال‌نما بگو مگویم شده است
و این بیت که مصراع پایانی یک رباعی است:

در صنف ارادت به شما ثبت شدیم
پروانه کسب عشق ما صادر شد

زبان محاوره در شعر، سرانجام، تا شعر بالا می‌آید و شعر را تا کوچه و بازار و زبان آن کوچه پایین نمی‌کشد.

دوست بزرگوارم محمد عظیمی در این مسیر گرم تلاش و تمرین است و این مایه نمونه، بیان‌گر، علاقه طبع او به استخدام چنین شیوه‌ای‌ست.

شیوه‌ای که به‌مرور کلام، شسته رفته‌تر خواهد شد با دریافت دقیق نکات چنین شیوه‌ای تا آنجا که بیت را به طنز و تسخر نکشد.

علاوه بر رباعی، شناخت طبع محمد عظیمی از دوبیت‌ها نیز مثال‌زدنی است. تا آنجا که بسیاری از دوبیت‌های این مجموعه، از بهترین‌های این مجموعه است. در میان دوبیت‌ها گاه به مصاریعی بر می‌خوری که بسیار زیباست تا آنجا که خود مصراع را به تنهایی کامل می‌یابی:

«تو یک غزل به ردیف گریستن هستی»

این مصراع، از آن مصراع‌هاست و گاه مصراعی هست که گویا بی‌تاب غزل شدن است و انگار دوبیت کمش است.

چه می‌شود که بینم ز در، در آمده‌ای

این نکته را هم گفته باشم که دوبیت‌ها از حیث پیکره در غیر وزن رباعی و دوبیتی هستند و می‌توانند بی‌مطلع و بامطلع هر دو گفته و نوشته و سروده آیند، چنین که در این مجموعه از همه‌نوعش هست که پاره‌ای از آنها بسیار پسندیده است.

دو بیت چیست ؟

دوبیت نه رباعی است و نه دوبیتی و فقط دو بیت است، دو بیت که نه نیازی به وزن رباعی دارد و نه توجهی به وزن دوبیتی؛ دوبیت، در وزن آزاد است اما همچنان که رباعی و دوبیتی در دوبیت یعنی، چهار لیت و مصراع تمام می‌شود، دوبیت نیز شایسته است تا تمام باشد نه این‌که بریده یا اضافه غزلی یا قطعه‌ای یا قصیده‌ای باشد.

دوبیت‌های محمد عظیمی دوبیت‌های قابل ملاحظه است به این دو بیت دقت کنید :

نام تو صلات کائنات است

سرمنشأ چشمه حیات است

برهرچه نظر کنی شود پاک

چشمان تو از مطهرات است

و این دو بیتی در بحر مضارع: